

Sygn. akt II AKa 195/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Wróblewska

Sędziowie: SSA Dorota Paszkiewicz (spr.)

SSA Beata Fenska-Paciorek

Protokolant: stażysta Michalina Adamonis

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Krzysztofa Nowickiego

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2014 r.

sprawy

N. R.

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. przy zast. art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku

z dnia 23 grudnia 2013 r., sygn. akt **II K 103/12**

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Słupsku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

N. R. został oskarżony o popełnienie w grudniu 2011 r. w S. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. przy zastosowaniu art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie IIK 103/12 Sąd Okręgowy w Słupsku oskarżonego N. R. uznał za winnego tego, że w nieustalonym okresie czasu, pomiędzy październikiem a grudniem 2011 r., w bliżej nieustalonej dacie w S. przy ul. (...), działając w realizacji z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie tego samego dnia, przy użyciu przemocy polegającej na wciągnięciu na klatkę schodową budynku oraz w bramę, a nadto przytrzymywanie pokrzywdzonego za ubranie i szarpanie, zwrócił się do pokrzywdzonego, aby dotykał jego miejsc intymnych przez co usiłował doprowadzić małoletniego poniżej 15 roku życia D. Ś. do poddania się innej czynności seksualnej, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął, z uwagi na interwencje innej osoby oraz ucieczkę pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu zabronionego, który zakwalifikował z „art. 13 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 197 § 3 pkt 2 kodeksu karnego przy zast. art. 12 kodeksu karnego” i za to na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 2 i 6 pkt 2 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący - na podstawie art. 70 § 1 pkt 1 k.k. - 5 lat, z orzeczeniem na podstawie art. 39 pkt 2b, 41a § 1 i 4 i art. 43 § 1 k.k. tytułem środka karnego na okres 6 lat zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych osób, a także

za pomocą środków komunikacji elektronicznej czy telekomunikacyjnej i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego na odległość bliższą niż 50 metrów, połączony z obowiązkiem zgłaszania się na Policję 2 razy w miesiącu, każdego 1 i 15 dnia miesiąca, z oddaniem – na podstawie art. 73 § 1 k.k. – oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora i ze zobowiązaniem – na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 i 6 k.k. do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu oraz poddania oddziaływaniom terapeutycznym. Tymże wyrokiem orzeczono o zwolnieniu oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.

Apelację od tego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, który w oparciu o przepis art. 438 pkt 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu N. R. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i oparciu rozstrzygnięcia na podstawie zmiennych, nielogicznych, wewnętrznie sprzecznych zeznań D. Ś. oraz zeznaniach T. S. i M. S., pomimo, iż prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż oskarżony jest niewinny.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wobec stwierdzenia że dokonana przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego jest dowolna, a wydanie przez Sąd odwoławczy orzeczenia reformatoryjnego – przy możliwości poszerzenia materiału dowodowego sprawy - naruszałoby zasadę instancyjności, bezpośredniości oraz sprzeciwia się temu funkcja kontrolna Sądu odwoławczego.

W ślad za utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przypomnieć należy, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego, w tym zasady swobodnej oceny dowodów, gdy owo przekonanie:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy,
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego,
- jest wyczerpująco i logicznie, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego uargumentowane w uzasadnieniu wyroku zgodnie z art. 424 k.p.k.

Stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy nie dostosował się do tych standardów, a argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu nie jest obiektywna. Rację ma skarżący podnosząc, iż główni świadkowie w sprawie złożyli sprzeczne, nielogiczne zeznania, a ich ocena pomija okoliczności korzystne dla oskarżonego. Nie może zostać przez Sąd odwoławczy zaakceptowana sytuacja, gdzie z jednej strony ocenia się opinie biegłej psycholog jako wiarygodne / str. 15 -17 uzasadnienia/, z drugiej zaś stwierdza się – gdy biegła wypowiada się, że z uwagi na wpływowość pokrzywdzonego mógł on podawać nieprawdziwe informacje, a nadto, że obaj (pokrzywdzony i jedyny bezpośredni świadek T. S.) byli skłonni i zdolni do manipulowania faktami – że biegła wkracza w dziedzinę ocen zastrzeżonych dla sądu /str. 23 uzasadnienia/, nie dostrzegając wręcz konieczności, o ile nie szczegółowego uzupełnienia tej opinii właśnie o argumentację takiego stanowiska, to nawet dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego, a także ewentualnego – po uzyskaniu stosownych zgód – badania psychologicznego każdego ze wskazanych świadków. Mimo obszerności uzasadnienia w istocie wersje wydarzeń wynikające z poszczególnych relacji nie zostały należycie porównane i ocenione w kontekście pozostałego materiału dowodowego i według reguł art. 7 k.p.k., a dodać należy, że pokrzywdzony za każdym razem zeznaje odmiennie co do szeregu szczegółów, jak też świadek T. S. tak odmiennie zeznaje. Różni się też wersja matki T. S. tak z relacjami jej syna, jak i zeznaniami pokrzywdzonego, poczynając od tego, czy istotnie widziała i rozmawiała z pokrzywdzonym, a więc czy mogła ocenić jego stan psychiczny, już w dniu zdarzenia. Nie dostrzega Sąd Okręgowy szeregu twierdzeń świadka T. S., które budzą zasadnicze wątpliwości

co do tego czy rzeczywiście w trakcie akcji obronnych podjętych przez tego świadka mógł on widzieć i słyszeć to wszystko o czym zeznaje świadek, a czego nie potwierdza / w jakiegokolwiek z wersji/ sam pokrzywdzony, bowiem powołanie się na zdenerwowanie i samą intensywność przeżyć pokrzywdzonego nie może być uznane w tych realiach za wystarczające. Choćby co do przebiegu drugiego incydentu pierwsze relacje pokrzywdzonego w ogóle pomijają jakikolwiek seksualny charakter zaczepki oskarżonego. W efekcie Sąd Okręgowy przyjmuje za wiarygodną najbardziej niekorzystną dla oskarżonego wersję wynikającą właśnie z zeznań świadka T. S. /poza kwestią zachowań wobec A. G./, a nie pokrzywdzonego, gdy nawet zachowanie pokrzywdzonego na sali rozpraw sugeruje związki ze świadkiem, mogące rzutować na obiektywizm i szczerłość zeznań. Ponadto oskarżony uprawdopodobnił możliwość odwetowego charakteru składania zeznań go obciążających i ta okoliczność wymaga pogłębionych ustaleń, choćby przez sprawdzenie zgłoszeń dokonanych przez oskarżonego w stosunku do zachowań T. S..

Wzajemne sprzeczności w zeznaniach świadków obciążających oskarżonego, w uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, wskazują na potrzebę niezwykle wnikliwej weryfikacji wiarygodności poszczególnych dowodów, z rozważeniem dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego psychologa co do osobowości i wpływowości pokrzywdzonego oraz co do świadka T. S., jak też wyjaśnienia kiedy i jakie zgłoszenia na Policję przeciwko T. S. składał oskarżony. Poza tymi nowymi dowodami obowiązkiem Sądu przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie ponowne szczegółowe przesłuchanie świadków z ujawnieniem wszystkich sprzeczności, przeprowadzenie konfrontacji, jak też wyjaśnienie źródła informacji policjanta z innego rejonu o zdarzeniu i dlaczego sam podjął dalsze czynności w sprawie poza rejonizacją. Przeprowadzone dowody winny być poddane swobodnej ocenie, a więc z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prawidłowego rozumowania, z zachowaniem wyrażonej w art. 4 k.p.k. zasady obiektywizmu. Na tej podstawie Sąd winien poczynić staranne ustalenia faktyczne, które pozwolą na kompletną prawnokarną oceną prawną zachowań oskarżonego i jego motywacji.

Dodać wypada, że zawarte w zaskarżonym wyroku zobowiązanie do poddania się oddziaływaniom terapeutycznym ani w wyroku ani w jego uzasadnieniu nie zawiera wskazania zakresu (dziedziny) oddziaływań terapeutycznych, a zatem w przypadku ponownego skorzystania z takiego zobowiązania Sąd Okręgowy winien kwestie te doprecyzować.